

L 1905

Delg.kv.

Vår referens

Miljöavdelningen/Kulturmiljö
Ann Tschannen
040/044-25 26 88

antikvarieämbetet

Ink. 2005-02-22

Dnr:

**Skyddsbestämmelser för byggnadsminnet Stora
Kronohuset, Hovrätten 20, Kristianstads kommun.**

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 3 kap 2 § lagen (1988:950) om kulturminnen mm, KML, följande skyddsbestämmelser för byggnadsminnet Stora Kronohuset, fastigheten Hovrätten 20 i Kristianstad.

Fastigheten Hovrätten 20 utgör i sin nuvarande sträckning byggnadsminnets skyddsområde.

1. Byggnaden får inte rivras, byggas till eller till sin exteriör förändras.
2. Byggnaden skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbete skall utföras på ett sådant sätt att de kulturhistoriska värdena inte minskar samt med material och metoder som är väl beprövade och anpassade till byggnadens egenart.
3. Skyddsområdet (se bilaga 2), avgränsat med streckad linje, får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt väsentligt förändras. Skyddsområdet skall vårdas och skötas så att byggnadsminnets karaktär inte förändras.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till att byggnadsminnet ändras i strid mot skyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkor får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs.

Kommentarer till skyddsbestämmelserna

Intentionen med skyddsbestämmelserna är att byggnaden skall bibehålla sin ursprunglighet för framtiden. Detta innebär bl a att även mindre utvändiga förändringar (t ex markbeläggningar, staket, skärmtak, markiser och skyltar) kräver tillstånd.

Ändring som strider mot skyddsbestämmelserna kräver skriftligt tillstånd från länsstyrelsen. Med ändring menas alla åtgärder som inte är rent underhåll.

2005-02-23 beslöt KML
Lapin KfL = BM-reg. Ann
Stora Kronohuset skyddsbestämmelser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 70	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 70	5050-3739		

Exempelvis kräver borttagande av eller ändring av byggnadsdelar, upptagande och igensättning av fönster och dörrar, håltagning i tak och fasad, byte av färgsättning samt ändring av material och färgtyp tillstånd. Länsstyrelsen vill påpeka att utförandet i sig, inte bara utseende på den utförda insatsen, är en del av byggnadsminnets kulturhistoriska värde, varför såväl material som utförande måste anpassas till huset. Alla eventuell ändringar måste kunna återställas.

Skyddsområdet som följer fastighetsgränsen går mot Stora Torg i linje med byggnadens fasad. Inför eventuella förändringar i direkt anslutning till byggnadsminnet förutsätts att samråd sker med länsstyrelsen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Stora Kronohuset i Kristianstad förklarades som statligt byggnadsminne 1935. Regeringen fastslog inte några skyddsföreskrifter innan staten avyttrade byggnaden. Sedan fastigheten den 5 juli 1994 övergått i enskild ägo skyddas den som enskilt byggnadsminne enligt 3 kap lagen (1988:950) om kulturminnen mm, KML. Ansvaret som tillstånds- och tillsynsmyndighet övergick då till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har med anledning av att några skyddsföreskrifter aldrig fastslagits bedömt det angeläget att besluta om skyddsbestämmelser.

Länsstyrelsen har vid tidigare tillfällen skickat förslag på skyddsbestämmelser på remiss till berörda. Här beslutade skyddsbestämmelser avviker från det förslag som tidigare framlagts, vilket baserats på av Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne framtaget förslag på skyddsföreskrifter från 1993. Där tidigare förslag även omfattat interiören begränsas här beslutat skydd till endast exteriören.

Länsstyrelsen har i remiss till Riksantikvarieämbetet aktualiserat frågan om hävning av byggnadsminnet. Riksantikvarieämbetet ställer sig emot detta och menar att byggnaden har sådana höga kulturhistoriska värden att det motiverar ett fortsatt skydd som byggnadsminne, samt att ägarens inflytande i detta fall får anses vara begränsade.

Stora Kronohuset ligger inom område för fast fornlämning samt riksintresse för kulturmiljövård (L15). I Kristianstad finns förutom Stora Kronohuset ytterligare två byggnadsminnesförklarande militäranläggningar.

Hovrätten 22 och 24, nuvarande 20, är i detaljplan markerad med Q och avsedd användning är kontor. I stadsplanebestämmelserna står att "...området skall utgöra reservat för befintlig kulturhistorisk värdefull bebyggelse. Åtgärd får inte vidtas som minskar bebyggelsens eller markens kulturhistoriska värde. Användningen av byggnad får ... ändras endast om detta prövas vara förenligt med byggnadens bevarande."

Byggnadsbeskrivning och historik

I en del av Stora Kronohuset ingår ett äldre garnisonssjukhus från 1825. I samband med att Stora Kronohuset uppfördes 1841 kom denna att ingå som en del av byggnaden. Genom att det fd garnisonssjukhuset till exteriören har kvar sin äldre utformning skiljer den sig från övriga byggnaden i empirisk stil. Stora Kronohuset är uppfört i rött tegel som slätputsats gult med undantag av mittpartiets arkad och listverk samt den del som tidigare utgjorde garnisonssjukhus, vilka är vitfärgade. Vid fasadrenoveringen 1993 återfick byggnaden kulör efter äldre, troligen ursprungligt, utseende med bland annat bruna fönster. Taket är belagt med svartmålad skivtäckt plåt. Det markerade mittpartiet kröns av två lejon med attributen en bok, svärd samt riksvapnet som tillsammans med texten Legibus et Armis (Åt lagar och vapen) syftar på att huset uppfördes både som kanslihus åt Wendes artilleriregemente och som hovrättsbyggnad. Sedan hovrätten för Skåne och Blekinge flyttade ut 1917 disponerades hela byggnaden av militären fram till 1994 då Norra Skånska regementet flyttade ut och med det den militära verksamheten. Efter gjorda förändringar återspeglar byggnadens interiör inte längre byggnadsminnets tidigare verksamhet, utan är idag moderna kontorslokaler och restaurang.

SKÅL FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Enligt 3 kap 2 § skall länsstyrelsen genom skyddsbestämmelser ange på vilket sätt byggnaden skall vårdas och underhållas samt i vilka avseende den inte får förändras. Då några skyddsföreskrifter aldrig fastslogs innan fastigheten övergick i enskild ägo har länsstyrelsen ansett det angeläget att besluta om skyddsbestämmelser.

Med Kristianstads historia och uppkomst starkt förankrat till militären utgör den äldre anläggningen stor betydelse för stadsmiljön och bildar tillsammans med bland annat Riksbanken, Posthuset, Rådhuset och Frimurarlogen en karaktäristisk representativ inramning av Stora torg. Stora torg har under militärens era utgjort

en betydelsefull plats som kasernplan. Länsstyrelsen anser att Stora Kronohuset har ett samhällshistoriskt och arkitekthistoriskt värde men att detta i huvudsak återfinns i byggnadens exteriör som en viktig del i stadsmiljön. Länsstyrelsen anser efter gjorda förändringar att ett invändigt skydd enligt kulturminneslagen är ändamålslost.

Länsstyrelsen anser mot bakgrund av ovanstående motivering att Stora Kronohuset har ett sådant kulturhistoriskt värde att föreslagna skyddsbestämmelser är motiverade.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsöverdirektören Lise-Lotte Reiter, beslutande, byggnadsantikvarie Ann Tschannen samt länsantikvarie Thomas Romberg, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Skåne, se nedan.

Lise-Lotte Reiter

Thomas Romberg

Bilaga

Översiktskarta
Skyddsområde

Kopia till

Norrporten i Kristianstad AB, Box 225, 851 04 Sundsvall
Kristianstad kommun, stadsbyggnadskontoret
Riksantikvarieämbetet
Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne
Lantmäterimyndigheten
Kulturmiljö

Bilaga 2
Stora Kronohuset
Hovrätten 20
Skyddsområde

